

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Ofiary Przepęstw](#) > [Prawa Ofiar – W Poszczęólnych Państwach](#) > [Austria](#)

Prawa ofiar – w poszczęólnych państwach

Autor treści:

Austria

Austria

Za ofiarę przępstwa uznaje się osobę, która poniosła szkodę lub której interesy prawne chronione na mocy prawa karnego zostały naruszone, np. osobę, która doznała uszczerbku na zdrowiu czy uszkodzenia lub kradzieży mienia, wskutek zdarzenia stanowiącego przępstwo w świetle prawa austriackiego. Zgodnie z prawem ofierze przępstwa przysługują pewne indywidualne prawa przed rozpoczęciem postępowania sądowego, w jego trakcie oraz po jego zakończeniu.

Postępowanie karne w Austrii wszczyna się niezwłocznie po rozpoczęciu postępowania przygotowawczego przez policję kryminalną (*Kriminalpolizei*) lub prokuraturę (*Staatsanwaltschaft*) w odpowiedzi na złożone zawiadomienie o popełnieniu przępstwa. Po zakończeniu postępowania przygotowawczego prokurator może umorzyć postępowanie, zarządzić zastosowanie środków alternatywnych wobec zwykłego postępowania karnego lub wnieść akt oskarżenia do sądu. Niektóre rodzaje przępstw (przępstwa prywatnoskargowe – *Privatanklagedelikte*) są ścigane wyłącznie na wniosek ofiary, która w takim przypadku musi samodzielnie wnieść akt oskarżenia. W takich przypadkach nie przeprowadza się postępowania przygotowawczego.

W toku postępowania sądowego sąd przeprowadza rozprawę i bada materiał dowodowy. W zależności od powagi przępstwa sprawę może rozpoznawać:

- sędzia orzekający w składzie jednoosobowym lub
- skład sędziowski (*Schöffensenat*) złożony – w zależności od charakteru danego przępstwa – z jednego sędziego zawodowego lub dwóch sędziów zawodowych oraz z dwóch ławników, którzy będą orzekali o winie oskarżonego oraz o wymiarze kary, jaką należy nałożyć na oskarżonego, lub
- sąd przysięgłych (*Geschworenengericht*), w którego skład wchodzi trzech sędziów zawodowych i ośmiu ławników (sędziów przysięgłych). Sędziowie przysięgli orzekają o winie oskarżonego, natomiast decyzja o wymiarze kary jest podejmowana wspólnie przez sędziów przysięgłych i trzech sędziów zawodowych.

Ofiara przępstwa może odegrać bardzo istotną rolę w postępowaniu karnym; przysługują jej także różnego rodzaju prawa. Ofiara może brać udział w postępowaniu bez szczególnego statusu prawnego lub jako powód cywilny, oskarżyciel posiłkowy lub oskarżyciel prywatny i korzystać z dodatkowych praw i możliwości.

Aby uzyskać poszukiwane informacje, należy kliknąć poniższe linki:

[1 - Moje prawa jako ofiary przępstwa](#)

[2 - Składanie zawiadomienia o przępstwie oraz moje prawa podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu](#)

[3 - Moje prawa po zakończeniu procesu](#)

[4 - Odszkodowanie](#)

[5 - Moje prawa do wsparcia i pomocy](#)

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

1 - Moje prawa jako ofiary przestępstwa

Jakie informacje uzyskam od odpowiedniego organu (np. policji, prokuratury) w okresie między popełnieniem przestępstwa a złożeniem przeze mnie zawiadomienia o tym przestępstwie?

Przed złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa ofiara może uzyskać informacje na temat przysługujących jej praw na stronie internetowej Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości (Bundesministerium für Justiz) ([tutaj](#)) oraz pod numerem linii interwencyjnej dla ofiar przestępstw (Opfernotruf) bądź na interwencyjnej stronie internetowej dla ofiar przestępstw (0800 112 112 lub [tutaj](#)).

Ofiara przestępstwa ma prawo do uzyskania informacji o przysługujących jej prawach od właściwych organów. Co do zasady informacje te powinny zostać udzielone ofierze na początku postępowania przygotowawczego. Jeżeli ofiara jest uprawniona do korzystania z usług wsparcia ofiar przestępstw świadczonych przez organizację udzielającą takiego wsparcia, zostanie pouczona o tym prawie przed pierwszym przesłuchaniem. Wezwanie do stawienia się na przesłuchaniu również będzie zawierało informacje na temat tych usług wsparcia oraz adresy odpowiednich organizacji udzielających wsparcia ofiarom przestępstw. Ofiara zostanie ponadto pouczona o przysługującym jej prawie do obecności na przesłuchaniu zaufanej osoby.

Ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, ofiary małoletnie oraz ofiary, w przypadku których można wydać zakaz zbliżania się zgodnie z § 38a ust. 1 ustawy o policji bezpieczeństwa (Sicherheitspolizeigesetz – SPG) w celu ich ochrony przed przemocą, uznaje się za ofiary wymagające szczególnego traktowania. Oznacza to, że przysługują im dodatkowe prawa; w szczególności przed przesłuchaniem ofiary i złożeniem przez nią zeznań należy ją pouczyć o przysługującym jej prawie do:

- przesłuchania – w miarę możliwości – przez osobę tej samej płci;
- żądania, aby usługi tłumaczenia ustnego podczas przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego i sądowego były, w miarę możliwości, świadczone przez osobę tej samej płci;
- odmowy odpowiedzi na pytania dotyczące szczegółów przestępstwa, np. w przypadku przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, jeżeli ofiara uzna, że nie mają one znaczenia dla sprawy. Ofiara może jednak zostać zobowiązana do udzielenia odpowiedzi na te pytania, jeżeli jej zeznania będą miały szczególnie istotne znaczenie, biorąc pod uwagę przedmiot postępowania;
- bycia przesłuchiwaną w ramach postępowania przygotowawczego i sądowego w sposób uwzględniający potrzeby ofiary;
- zwrócenia się o wyłączenie jawności rozprawy;
- uzyskania informacji o ucieczce lub zwolnieniu domniemanego sprawcy z aresztu śledczego lub jego ponownym zatrzymaniu;
- obecności zaufanej osoby podczas przesłuchania.

Szczegółowe informacje można znaleźć w broszurach przygotowanych przez organizacje udzielające wsparcia ofiarom przestępstw, które zostaną udostępnione ofierze przez policję. Ofiara może być również pewna, że informacje o przysługujących jej prawach zostaną jej udzielone ustnie.

Nie mieszkam w państwie UE, w którym popełniono przestępstwo (w przypadku obywateli UE i obywateli państw trzecich). Jak chronione są moje prawa?

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady

2001/220/WSiSW zapewnia ofiarom przestępstw porównywalne prawa we wszystkich państwach członkowskich UE. Prawa te przysługują ofiarom niezależnie od ich obywatelstwa.

Aby ułatwić zgłaszanie przestępstw w przypadku ich popełnienia w innym państwie członkowskim UE, zawiadomienia o popełnieniu takich przestępstw składane w państwie miejsca zamieszkania ofiary zostaną przekazane przez prokuratora właściwemu organowi w państwie członkowskim miejsca popełnienia przestępstwa.

Ofiara jest również uprawniona do nieodpłatnych usług tłumaczeniowych w toku postępowania karnego.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli złożę zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa?

Ofiara przestępstwa musi zostać bezzwłocznie pouczona o przysługujących jej prawach. Informacje te dotyczą:

- praw przysługujących ofierze w toku postępowania karnego;
- danych kontaktowych i usług świadczonych przez organizacje udzielające wsparcia ofiarom przestępstw;
- możliwości dochodzenia odszkodowania od sprawcy;
- możliwości wnioskowania o kompensatę od Skarbu Państwa.

Jeżeli ofiara jest uprawniona do korzystania z usług wsparcia ofiar przestępstw świadczonych przez organizację udzielającą takiego wsparcia, zostanie pouczona o tym prawie przed pierwszym przesłuchaniem. Wezwanie do stawienia się na przesłuchaniu również będzie zawierało informacje na temat tych usług wsparcia oraz adresy odpowiednich organizacji udzielających wsparcia ofiarom przestępstw. Ofiara zostanie ponadto pouczona o przysługującym jej prawie do obecności na przesłuchaniu zaufanej osoby. Bardziej szczegółowe informacje można znaleźć w ulotkach i broszurach przygotowanych przez organizacje udzielające wsparcia ofiarom przestępstw, które zostaną udostępnione ofierze przez policję. Ofiara może być również pewna, że informacje o przysługujących jej prawach zostaną jej udzielone ustnie.

Ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, ofiary małoletnie oraz ofiary, w przypadku których można wydać zakaz zbliżania się zgodnie z § 38a ust. 1 ustawy o policji bezpieczeństwa w celu ich ochrony przed przemocą, mają prawo do otrzymania, przed przesłuchaniem i złożeniem zeznań, informacji o prawie do:

- przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego – w miarę możliwości – przez osobę tej samej płci;
- żądania, aby usługi tłumaczenia ustnego podczas przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego i sądowego były, w miarę możliwości, świadczone przez osobę tej samej płci;
- odmowy odpowiedzi na pytania dotyczące szczegółów na przykład przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, jeżeli ofiara uzna, że nie mają one znaczenia dla sprawy. Ofiara może jednak zostać zobowiązana do udzielenia odpowiedzi na te pytania, jeżeli jej zeznania będą miały szczególnie istotne znaczenie z uwagi na przedmiot postępowania;
- bycia przesłuchiwaną w ramach postępowania przygotowawczego i sądowego w sposób uwzględniający potrzeby ofiary;
- zwrócenia się o wyłączenie jawności rozprawy;
- otrzymania informacji o ucieczce lub zwolnieniu sprawcy z aresztu śledczego lub jego ponownym zatrzymaniu;
- obecności zaufanej osoby podczas przesłuchania.

Po złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa ofiara otrzyma pisemne potwierdzenie jego złożenia. Będzie na nim widniał numer referencyjny. Jeżeli ofiara przestępstwa skontaktuje się z właściwym komisariatem policji i powoła się na ten numer referencyjny, zostanie skierowana do funkcjonariusza policji prowadzącego jej sprawę. Ofiara może również posłużyć się policyjnym numerem referencyjnym, aby skontaktować się z prokuratorem prowadzącym jej sprawę.

Prokuratura będzie informowała ofiarę przestępstwa o istotnych ustaleniach dokonywanych w toku postępowania. Ofiara przestępstwa zostanie na przykład powiadomiona o wydaniu przez właściwe organy postanowienia o umorzeniu postępowania lub o tym, że właściwe organy rozważają możliwość zastosowania środków alternatywnych wobec zwykłego postępowania karnego. Ofiara przestępstwa ma również prawo wglądu do akt sprawy.

Sąd poinformuje ofiarę o terminie i miejscu rozprawy, jeżeli ofiara wniosła uprzednio o udzielenie tego rodzaju informacji lub jeżeli przystąpiła do postępowania w charakterze powoda cywilnego.

Osoby, które w wyniku umyślnego przestępstwa padły ofiarą aktu przemocy lub wobec których skierowano groźbę karalną, oraz osoby, których integralność seksualna została naruszona lub wobec których dopuszczono się nadużycia stosunku zależności przy popełnieniu takiego przestępstwa, a także ofiary wymagające szczególnego traktowania zostaną z urzędu poinformowane przez właściwe organy o ucieczce lub zwolnieniu tymczasowo aresztowanego domniemanego sprawcy lub o jego ponownym zatrzymaniu. W pozostałych przypadkach ofiara zostanie poinformowana o takim zdarzeniu jedynie na wniosek. Informacje udzielone przez policję lub prokuratora muszą obejmować odpowiednie podstawy zwolnienia oraz wskazywać, czy wobec domniemanego sprawcy zastosowano łagodniejsze środki jako wariant alternatywny wobec aresztowania.

Ofiara zostanie również, na wniosek, bezzwłocznie poinformowana o ucieczce lub zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego, jak również o pierwszej przepustce udzielonej sprawcy. Ofiara zostanie również powiadomiona o ujęciu sprawcy, który dopuścił się ucieczki. Zostanie ona również poinformowana o nałożeniu na sprawcę określonych obowiązków w chwili zwolnienia w celu ochrony ofiary.

Czy mam prawo skorzystać z bezpłatnego tłumaczenia pisemnego lub ustnego (na potrzeby kontaktów z policją bądź innymi organami, w trakcie śledztwa/dochodzenia lub w czasie procesu)?

Jeżeli ofiara przestępstwa nie włada dostatecznie biegle językiem niemieckim, przysługuje jej prawo do nieodpłatnego skorzystania z pomocy tłumacza ustnego. Pomoc ta będzie dostępna podczas przesłuchania lub rozprawy. Ponadto ofiara przestępstwa ma również prawo do otrzymania pisemnego tłumaczenia istotnych pism procesowych składających się na akta sprawy (pisemnego potwierdzenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, powiadomienia o umorzeniu dochodzenia wraz z uzasadnieniem, odpisu wyroku oraz wyroku nakazowego).

Usługi wsparcia ofiar przestępstw obejmują wsparcie tłumaczeniowe i są finansowane ze środków Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości.

W jaki sposób organ zajmujący się sprawą dopilnuje, żebym zrozumiał, co się dzieje, oraz by właściwie mnie zrozumiano (jeżeli jestem dzieckiem; jeżeli jestem osobą niepełnosprawną)?

Organ ma obowiązek udzielania pouczeń o przysługujących ofierze prawach i prowadzenia przesłuchań w zrozumiałym sposób. Musi zatem dostosować treść pouczeń i pytań do potrzeb i zdolności ofiary. Po udzieleniu pouczeń ofiara zostanie zapytana, czy w pełni zrozumiała ich treść.

Jeżeli ofiara przestępstwa nie włada dostatecznie biegle językiem niemieckim, przysługuje jej prawo do nieodpłatnego skorzystania z pomocy tłumacza ustnego. Pomoc ta będzie dostępna podczas przesłuchania lub rozprawy. Ponadto ofiara przestępstwa ma również prawo do otrzymania pisemnego tłumaczenia istotnych pism procesowych składających się na akta sprawy (pisemnego potwierdzenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, powiadomienia o umorzeniu dochodzenia wraz z uzasadnieniem, odpisu wyroku oraz wyroku nakazowego).

W przypadku ofiar niesłyszących lub niemych zapewnia się obecność tłumacza języka migowego. W stosownych przypadkach ofierze zapewnia się również możliwość komunikacji na piśmie lub w inny odpowiedni sposób.

Wszelka niepełnosprawność jest uwzględniana przy ocenie, czy ofiarę należy uznać za wymagającą szczególnego traktowania, który to status wiąże się z przyznaniem szczególnych praw. Ograniczenia wynikające z niepełnosprawności można zrekompensować przez prawo do pomocy prawnej.

Służby udzielające wsparcia ofiarom

Kto udziela wsparcia ofiarom przestępstw?

Ofiara może się skontaktować z organizacją udzielającą wsparcia ofiarom przestępstw. Istnieją wyspecjalizowane organizacje dla ofiar przemocy domowej i uporczywego nękania, ofiar handlu ludźmi, a także ofiar małoletnich. Aby pomóc ofiarom przestępstw w skontaktowaniu się z odpowiednią organizacją, utworzono linię interwencyjną dla ofiar przestępstw finansowaną ze środków Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości (0800 112 112 oraz <http://www.opfer-notruf.at/>), która zapewnia nieodpłatnie całodobowe wsparcie.

Niektórym ofiarom przysługuje prawo do skorzystania z usług wsparcia psychospołecznego i prawnego dla ofiar przestępstw.

Ofiary przemocy domowej lub uporczywego nękania uzyskają wsparcie ze strony wyspecjalizowanych organizacji, takich jak ośrodki interwencji w przypadkach przemocy domowej (*Interventionsstelle gegen Gewalt in der Familie*) czy ośrodki ochrony przed przemocą (*Gewaltschutzzentren*). W przypadku nałożenia przez policję zakazu zbliżania się (*Betretungsverbot*) informacja ta zostanie przekazana lokalnemu ośrodkowi interwencji w przypadkach przemocy domowej lub lokalnemu ośrodkowi ochrony przed przemocą. Pracownicy tych organizacji skontaktują się z ofiarą i zaoferują jej wsparcie obejmujące sporządzenie planu bezpieczeństwa i udzielenie porady prawnej (w szczególności w zakresie złożenia wniosku o zastosowanie środka zabezpieczającego) oraz wsparcie psychospołeczne.

Ofiara może się również bezpośrednio skontaktować z ośrodkiem interwencji lub z jednym z ośrodków ochrony przed przemocą. Prawo do uzyskania pomocy przysługuje ofierze nawet przed wszczęciem postępowania przez policję lub przed złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Czy policja skieruje mnie automatycznie do podmiotu udzielającego wsparcia ofiarom przestępstw?

Ofiary przemocy domowej lub uporczywego nękania uzyskają wsparcie ze strony wyspecjalizowanych organizacji, takich jak ośrodki interwencji w przypadkach przemocy domowej (*Interventionsstelle gegen Gewalt in der Familie*) czy ośrodki ochrony przed przemocą (*Gewaltschutzzentren*). W przypadku nałożenia przez policję zakazu zbliżania się (*Betretungsverbot*) informacja ta zostanie przekazana lokalnemu ośrodkowi interwencji w przypadkach przemocy domowej lub lokalnemu ośrodkowi ochrony przed przemocą. Pracownicy tych organizacji skontaktują się z ofiarą i zaoferują jej wsparcie obejmujące sporządzenie planu bezpieczeństwa i udzielenie porady prawnej (w szczególności w zakresie złożenia wniosku o zastosowanie środka zabezpieczającego) oraz wsparcie psychospołeczne.

We wszystkich pozostałych przypadkach należy samodzielnie skontaktować się z odpowiednią organizacją udzielającą wsparcia ofiarom przestępstw.

Jak chroni się moją prywatność?

Ofierze przysługują wielorakie prawa gwarantujące ochronę jej prywatności w jak największym stopniu pomimo zasady jawności postępowania sądowego.

Przykładowo ofiara ma prawo podać adres do doręczeń, który różni się od jej faktycznego adresu zamieszkania. Sąd musi również zapewnić, by dane osobowe ofiary występującej w charakterze świadka nie zostały ujawnione.

Niedozwolone jest publikowanie treści akt, a podczas rozprawy niedozwolone jest dokonywanie nagrań lub przeprowadzanie transmisji radiowych lub telewizyjnych ani też nagrywanie materiałów wideo lub fotografowanie.

Sąd może wyłączyć jawność rozprawy, jeżeli jest to konieczne do ochrony prywatności ofiar i świadków.

Ofierze przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności przysługuje prawo do odmowy odpowiedzi na pytania dotyczące szczegółów zdarzenia, chyba że informacje te mają kluczowe znaczenie dla sprawy. W wyjątkowych przypadkach istnieje nawet możliwość złożenia zeznań w charakterze świadka anonimowego, jeżeli ujawnienie tożsamości naraziłoby życie, zdrowie, integralność cielesną lub wolność ofiary lub innych osób na poważne niebezpieczeństwo. Podczas składania zeznań przed sądem świadkowie mogą nawet zmienić swój

wygląd w sposób uniemożliwiający rozpoznanie (o ile nadal będzie można obserwować ich mimikę twarzy).

Czy muszę złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przed uzyskaniem dostępu do wsparcia dla ofiar przestępstw?

Prawo dostępu do usług wsparcia ofiar przestępstw nie jest uzależnione od złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Oznacza to, że ofiara może się skontaktować z organizacją udzielającą wsparcia ofiarom przestępstw przed złożeniem zawiadomienia. W razie potrzeby organizacja ta może udzielić ofierze wsparcia przy składaniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Również dostęp do usług oferowanych przez linię interwencyjną dla ofiar przestępstw (0800 112 112) nie jest uzależniony od złożenia zawiadomienia.

Środki ochrony osobistej – jeśli znajduję się w niebezpieczeństwie

Jakie rodzaje ochrony są dostępne?

Dostępne są różne środki ochrony świadków zapewniające różny stopień ochrony, w zależności od charakteru zagrożenia, na jakie narażony jest świadek. Na przykład ochrona świadka zapewniana przez policję bezpieczeństwa (*Sicherheitspolizei*) obejmuje elementy prewencyjne i ochronne, takie jak wzmożone patrole, obserwacja świadka lub zapewnienie świadkowi zakwaterowania w lokalu objętym ochroną. Najbardziej kompleksową formą ochrony jest objęcie świadka programem ochrony świadków.

Kto może mi zapewnić ochronę?

Organy bezpieczeństwa odpowiadają za zapewnienie ochrony osobistej świadkom i ofiarom.

Wsparcie i porady można uzyskać od organizacji udzielających wsparcia ofiarom przestępstw. Istnieją wyspecjalizowane organizacje dla ofiar przemocy domowej i uporczywego nękania, ofiar handlu ludźmi, a także ofiar małoletnich. Aby pomóc ofiarom przestępstw w skontaktowaniu się z odpowiednią organizacją, utworzono linię interwencyjną dla ofiar przestępstw finansowaną ze środków Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości (0800 112 112 oraz <http://www.opfer-notruf.at/>), która zapewnia nieodpłatnie całodobowe wsparcie.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony sprawcy?

Jeżeli w toku postępowania pojawią się nowe okoliczności (np. w wyniku informacji otrzymanych od organizacji udzielającej wsparcia ofiarom przestępstw), prokurator lub sąd muszą udokumentować nową ocenę sytuacji ofiary i faktycznie przyznać jej prawa związane ze statusem ofiary wymagającej szczególnego traktowania.

Czy ktoś dokona oceny mojej sprawy, żeby sprawdzić, czy grozi mi dalsze niebezpieczeństwo ze strony systemu wymiaru sprawiedliwości (w trakcie dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)?

Policja kryminalna, prokurator i sąd mają obowiązek właściwego uwzględnienia praw, interesów i narażenia ofiar. Wszystkie organy prowadzące postępowanie karne muszą przez cały czas trwania postępowania zapewniać poszanowanie godności osobistej ofiar przestępstw oraz przysługującego im prawa do ochrony prywatności. Tego rodzaju ogólny obowiązek ochrony interesów ofiary obejmuje również niedopuszczenie do wyrządzenia ofierze krzywdy w wyniku samego postępowania karnego. Ochrona ta jest zapewniana również przez przyznanie ofierze szczególnych praw, np. prawa do przesłuchania w sposób uwzględniający potrzeby ofiary lub do wyłączenia jawności rozprawy, a także przez zakaz ujawniania zdjęć lub danych osobowych ofiary.

Jakie środki ochrony są dostępne dla najbardziej bezbronnych ofiar przestępstw?

Ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, wszystkie ofiary małoletnie oraz ofiary, w przypadku których można wydać zakaz zbliżania się zgodnie z § 38a ust. 1 ustawy o policji bezpieczeństwa, uznaje się za ofiary wymagające szczególnego traktowania.

Wszystkie pozostałe ofiary również mogą otrzymać ten status ze względu na wiek, stan psychiczny, stan zdrowia oraz charakter i szczególne okoliczności przestępstwa.

Oprócz praw przysługujących wszystkim ofiarom ofiary wymagające szczególnego traktowania mają również prawo do przesłuchania – w miarę możliwości – przez osobę tej samej płci w toku postępowania przygotowawczego. Ponadto, mają one prawo do tego, aby usługi tłumaczenia ustnego podczas przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego i sądowego były, w miarę możliwości, świadczone przez osobę tej samej płci; Mogą odmówić odpowiedzi na pytania dotyczące szczegółów przestępstwa, jeżeli uznają, że nie mają one znaczenia dla sprawy, bądź odpowiedzi na pytania dotyczące okoliczności o bardzo osobistym charakterze. W toku postępowania przygotowawczego i sądowego ofiary wymagające szczególnego traktowania zostaną przesłuchane – na ich wniosek – w sposób uwzględniający ich potrzeby. Mogą się zwrócić o wyłączenie jawności rozprawy. Ofiarom wymagającym szczególnego traktowania zawsze może towarzyszyć podczas przesłuchania zaufana osoba.

Jeżeli istnieje obawa, że przesłuchanie świadka na rozprawie nie będzie możliwe ze względów faktycznych lub prawnych, na wniosek prokuratora sąd organizuje przesłuchanie z uwzględnieniem przesłuchania świadka przez stronę przeciwną. W tym celu sędzia wydający nakaz aresztowania i odpowiedzialny za zapewnienie ochrony sądowej przesłuchuje świadków w toku postępowania przygotowawczego przy udziale (znajdujących się w innym miejscu) stron postępowania i ich pełnomocników przy użyciu sprzętu technicznego do transmisji obrazu i dźwięku. W stosownych przypadkach do przesłuchania świadków można powołać biegłego. Należy zadbać, aby – w miarę możliwości – ofiara nie spotkała oskarżonego ani innych uczestników postępowania. Zarejestrowany materiał wideo z przeprowadzonego przesłuchania z uwzględnieniem przesłuchania świadka przez stronę przeciwną może być następnie przedstawiony na rozprawie zamiast kolejnego przesłuchania. Takie ochronne przesłuchania świadków w toku postępowania przygotowawczego można zastosować również podczas rozprawy głównej.

Podczas rozprawy sąd może w wyjątkowych przypadkach – na przykład ze względu na ochronę świadków – nakazać oskarżonemu opuszczenie sali rozpraw na czas przesłuchania świadka pod warunkiem przekazania następnie oskarżonemu informacji o wszystkich zdarzeniach mających miejsce pod jego nieobecność, w szczególności o wszelkich złożonych w tym czasie oświadczeniach.

Ofiary wymagające szczególnego traktowania należy bezzwłocznie poinformować o zwolnieniu lub ucieczce zatrzymanego lub tymczasowo aresztowanego sprawcy lub o jego ponownym zatrzymaniu. Na wniosek ofiara zostanie również poinformowana o ucieczce lub zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego, jak również o pierwszej przepustce udzielonej sprawcy.

Jestem osobą małoletnią. Czy przysługują mi szczególne prawa?

Ofiary małoletnie są zawsze uznawane za wymagające szczególnego traktowania.

W toku postępowania przygotowawczego przysługuje im prawo do przesłuchania – w miarę możliwości – przez osobę tej samej płci. Ponadto, mają one prawo do tego, aby usługi tłumaczenia ustnego podczas przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego i sądowego były, w miarę możliwości, świadczone przez osobę tej samej płci; Mogą odmówić odpowiedzi na pytania dotyczące szczegółów przestępstwa, jeżeli uznają, że nie mają one znaczenia dla sprawy, bądź odpowiedzi na pytania dotyczące okoliczności o bardzo osobistym charakterze. W toku postępowania przygotowawczego i sądowego ofiary wymagające szczególnego traktowania zostaną przesłuchane – na ich wniosek – w sposób uwzględniający ich potrzeby. Małoletnich, których integralność seksualna mogła zostać naruszona, należy zawsze przesłuchać w sposób uwzględniający ich potrzeby. Mogą się zwrócić o wyłączenie jawności rozprawy. Podczas przesłuchania może im towarzyszyć zaufana osoba.

Ofiary wymagające szczególnego traktowania należy bezzwłocznie poinformować o zwolnieniu lub ucieczce

zatrzymanego lub tymczasowo aresztowanego sprawcy lub o jego ponownym zatrzymaniu. Na wniosek ofiara zostanie również poinformowana o ucieczce lub zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego, jak również o pierwszej przepustce udzielonej sprawcy.

W wyniku przestępstwa zmarł członek mojej rodziny – jakie prawa mi przysługują?

Osobie, której małżonek lub zarejestrowany partner, partner życiowy, krewni w linii prostej, siostra, brat lub inna osoba pozostająca na jej utrzymaniu stracili życie wskutek przestępstwa, przysługuje prawo do skorzystania z usług wsparcia psychospołecznego i prawnego dla ofiar przestępstw. Zasada ta ma zastosowanie również wówczas, gdy w wyniku przestępstwa zginął inny członek rodziny osoby, która była świadkiem zdarzenia.

Osobie, której małżonek lub zarejestrowany partner, partner życiowy, krewni w linii prostej, siostra, brat lub inna osoba pozostająca na jej utrzymaniu stracili życie wskutek przestępstwa, przysługuje prawo do skorzystania z usług wsparcia psychospołecznego i prawnego dla ofiar przestępstw. Zasada ta ma zastosowanie również wówczas, gdy w wyniku przestępstwa zginął inny członek rodziny osoby, która była świadkiem zdarzenia.

Jeżeli w wyniku przestępstwa zginęła osoba, na której utrzymaniu z mocy prawa pozostawała ofiara, przysługuje jej potencjalnie prawo do uzyskania wsparcia na mocy ustawy o kompensacie dla ofiar przestępstw. Tego rodzaju wnioski o wsparcie rozpatruje Federalny Urząd do Spraw Społecznych i Osób Niepełnosprawnych (Bundesamt für Soziales und Behindertenwesen).

Członek mojej rodziny jest ofiarą przestępstwa – jakie prawa mi przysługują?

W przypadkach, w których mogło dość do naruszenia integralności cielesnej lub seksualnej dzieci lub nastolatków, wsparcia w postępowaniu karnym udziela się również ich opiekunom.

Czy mogę uzyskać dostęp do mediacji? Jakie są warunki korzystania z mediacji? Czy będę bezpieczny/bezpieczna podczas mediacji?

Policja, prokurator lub sędzia muszą uwzględniać interesy ofiary i informować ją o przebiegu postępowania, w tym o wszelkich środkach alternatywnych wobec zwykłego postępowania karnego stosowanych w przypadku przestępstw lekkiej i średniej wagi. Jeżeli prokurator rozważa zastosowanie takich środków alternatywnych, musi zapewnić ofierze możliwość wyrażenia opinii, jeżeli jest to konieczne do ochrony jej praw i interesów, w szczególności prawa do odszkodowania.

Prokurator może się zwrócić do przeszkolonych mediatorów z właściwych organizacji o udzielenie sprawcom i ofiarom wsparcia za pośrednictwem mediacji. Mediację można przeprowadzić wyłącznie za zgodą ofiary, chyba że przedstawione przez ofiarę powody odmowy przystąpienia do mediacji są niedopuszczalne w kontekście postępowania karnego. Uzyskanie zgody ofiary nie jest konieczne, jeżeli sprawca nie ukończył 18. roku życia.

Przystąpienie ofiary do mediacji wymaga jej zgody. Mediacja odbywa się z poszanowaniem interesów ofiary. W stosownych przypadkach w celu ochrony interesów ofiary, w szczególności prawa do odszkodowania, ofierze zostanie zapewniona możliwość złożenia oświadczenia.

W toku mediacji ofierze przysługuje prawo do obecności zaufanej osoby. Ofiarę należy bezzwłocznie pouczyć o przysługujących jej prawach oraz poinformować o organizacjach udzielających wsparcia ofiarom przestępstw.

Gdzie mogę znaleźć przepisy, w których określono moje prawa?

Prawa ofiar w postępowaniu karnym są uregulowane w kodeksie postępowania karnego (Strafprozessordnung – StPO). Dostęp do kodeksu i wszystkich innych ustaw można uzyskać nieodpłatnie za pośrednictwem [systemu informacji prawnej Republiki Austrii](#).

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

2 - Składanie zawiadomienia o przestępstwie oraz moje prawa podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu

Jak złożyć zawiadomienie o przestępstwie?

Ofiara przestępstwa może złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa na dowolnym komisariacie policji lub w prokuraturze.

Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa można złożyć ustnie lub na piśmie. Musi zostać podpisane. Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa może również złożyć osoba trzecia. Chociaż nie jest to obowiązkowe, zaleca się, aby ofiara przestępstwa podała w zawiadomieniu o popełnieniu przestępstwa wszystkie swoje istotne dane osobowe, w tym adres, pod którym można się z nią skontaktować, jak również dane osobowe osoby trzeciej składającej zawiadomienie.

Ponadto zaleca się, aby ofiara przestępstwa przekazała wszelkie dowody i informacje na temat podejrzanego, jakie posiada. Ułatwi to prowadzenie postępowania przygotowawczego.

Policja rejestruje informacje przekazywane przez ofiarę przestępstwa na urzędowym formularzu (zazwyczaj wypełnianym na komputerze). Od tej chwili złożone zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa stanowi część akt sprawy.

Ofiara przestępstwa może złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa na dowolnym komisariacie policji lub bezpośrednio w prokuraturze.

Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa można złożyć w języku niemieckim lub w jednym z urzędowych języków regionalnych.

Jeżeli ofiara przestępstwa nie włada dostatecznie biegle językiem niemieckim ani innym językiem urzędowym, przysługuje jej prawo do skorzystania z pomocy tłumacza ustnego.

W przypadku niektórych rodzajów przestępstw (np. przestępstw z użyciem przemocy lub przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności) przy składaniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa ofierze przysługuje prawo do skorzystania z pomocy zapewnianej przez organizacje udzielające wsparcia ofiarom przestępstw.

Prawo nie przewiduje określonego terminu na złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Jednak po upływie określonego prawem terminu policja, prokuratura lub sąd mogą odmówić wszczęcia postępowania w sprawie. Termin ten różni się w zależności od rodzaju popełnionego przestępstwa (terminy przedawnienia).

Po otrzymaniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa właściwe organy mają obowiązek wsząć postępowanie przygotowawcze (wyjątkiem są przestępstwa prywatnoskargowe).

W jaki sposób mogę uzyskać informacje o przebiegu sprawy?

Po złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa ofiara otrzyma pisemne potwierdzenie jego złożenia. Będzie na nim widniał numer referencyjny. Jeżeli ofiara przestępstwa skontaktuje się z właściwym komisariatem policji w późniejszym terminie i powoła się na ten numer referencyjny, zostanie skierowana do funkcjonariusza policji prowadzącego jej sprawę.

Jeżeli ofiara przestępstwa złożyła pisemne zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa na komisariacie policji lub w prokuraturze, musi zwrócić się do tych organów o podanie numeru referencyjnego. W uzyskaniu informacji o

numery referencyjnym sprawy pomogą organizacje udzielające wsparcia ofiarom przestępstw.

Ofiara przestępstwa ma prawo wglądu do akt sprawy. Właściwe organy mogą odmówić ofierze wglądu do akt sprawy albo go ograniczyć wyłącznie w przypadku, gdyby mogło to negatywnie wpłynąć na przebieg postępowania przygotowawczego lub na treść zeznań składanych przez ofiarę w charakterze świadka.

Prokuratura będzie informowała ofiarę przestępstwa o istotnych ustaleniach dokonywanych w toku postępowania. Ofiara przestępstwa zostanie na przykład powiadomiona o wydaniu przez właściwe organy postanowienia o umorzeniu postępowania, zawieszeniu postępowania przygotowawczego lub o tym, że właściwe organy rozważają możliwość zastosowania środków alternatywnych wobec zwykłego postępowania karnego.

Czy przysługuje mi pomoc prawna (podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)? Na jakich warunkach?

W postępowaniach przed organami ścigania ofiara przestępstwa może korzystać ze wsparcia adwokata, członka organizacji udzielającej wsparcia ofiarom przestępstw lub innej odpowiedniej osoby oraz być reprezentowana przez te podmioty.

Jeżeli ofiara przestępstwa jest uprawniona do otrzymania pomocy prawnej, adwokaci – we współpracy z organizacjami udzielającymi wsparcia ofiarom przestępstw – będą udzielali jej nieodpłatnego wsparcia w dochodzeniu jej praw w toku postępowania. Wsparcie psychospołeczne i pomoc prawna przysługują:

- osobom, które w wyniku umyślnego przestępstwa padły ofiarą aktu przemocy lub groźby karalnej, oraz osobom, których integralność seksualna lub prawo do samostanowienia zostały naruszone lub wobec których dopuszczono się nadużycia stosunku zależności przy popełnieniu takiego przestępstwa;
- bliskim członkom rodziny osoby, która straciła życie wskutek przestępstwa, lub członkom rodziny takiej osoby, którzy byli świadkami przestępstwa;
- ofiarom przestępstw o charakterze terrorystycznym;
- ofiarom typowych przestępstw z nienawiści w internecie. Obejmuje to uporczywe nękanie, długotrwałe prześladowanie za pośrednictwem środków telekomunikacji lub systemu informatycznego („cybermobbing”) oraz podżeganie. Obejmuje to również czyny zabronione takie jak: zniesławienie, oskarżenie o popełnienie czynu karalnego, co do którego zarzuty już oddalono jako bezpodstawne, znieważenie i pomówienie, jeżeli istnieją podstawy, by przypuszczać, że dany czyn został popełniony przy wykorzystaniu środków telekomunikacji lub systemu informatycznego;
- osobom małoletnim, które były świadkami aktów przemocy w swoim kręgu społecznym (przemoc w rodzinie, przemoc wobec dzieci).

Pomoc musi być konieczna do zapewnienia ochrony praw ofiary przestępstwa, a odpowiedzialność za jej udzielenie spoczywa na organizacji udzielającej wsparcia ofiarom przestępstw. Ofiarom, które nie ukończyły 14. roku życia, których integralność seksualna mogła zostać naruszona, udziela się każdorazowo wsparcia psychospołecznego bez konieczności składania wniosku.

Osoba, która nie jest uprawniona do skorzystania z usług wsparcia dla ofiar przestępstw, może wystąpić do sądu z wnioskiem o przyznanie jej nieodpłatnej pomocy prawnej, w przypadku gdy przystąpiła do postępowania w charakterze powoda cywilnego. Sąd uwzględni wniosek, jeżeli uzna, że ustanowienie pełnomocnika procesowego jest konieczne (w szczególności w celu uniknięcia konieczności wytaczania powództwa cywilnego na dalszym etapie), a dochód uzyskiwany przez daną osobę jest niewystarczający do pokrycia honorarium pełnomocnika procesowego bez uszczerbku dla jej środków utrzymania.

Czy mogę ubiegać się o zwrot kosztów (z tytułu uczestnictwa w dochodzeniu/śledztwie/procesie)? Na jakich warunkach?

Zwrócone zostaną koszty podróży do prokuratury, sądu lub miejsca przesłuchania i podróży powrotnej; przysługuje zwrot zarobku lub dochodu utraconego z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu. Osoba, która jest świadkiem i musi zatrzymać się w danym miejscu na noc oraz zjeść tam śniadanie, obiad lub kolację, może ubiegać się o zwrot kosztów pobytu do określonej kwoty. Stosowny wniosek należy złożyć w terminie 14 dni.

Moja sprawa została umorzona, zanim trafiła do sądu. Czy mogę się odwołać?

Jeżeli prokurator umorzy postępowanie, ofiara przestępstwa musi zostać poinformowana o tym fakcie. Następnie ofiara ma 14 dni na zwrócenie się do prokuratora o uzasadnienie tego postanowienia. Ofiara może również wystąpić o wznowienie postępowania, jeżeli:

- doszło do naruszenia lub nieprawidłowego zastosowania prawa;
- istnieją poważne wątpliwości co do prawdziwości okoliczności faktycznych, na podstawie których wydano postanowienie o umorzeniu postępowania; lub
- jest możliwe przedstawienie nowych okoliczności faktycznych lub dowodów, które uzasadniają wznowienie postępowania.

Wniosek o wznowienie postępowania należy złożyć w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o wydaniu postanowienia o umorzeniu postępowania przez prokuratora lub od dnia otrzymania uzasadnienia tego postanowienia. Jeżeli ofiara nie otrzyma zawiadomienia w tym czasie, termin ten przedłuża się do trzech miesięcy od dnia wydania postanowienia. Wniosek o kontynuowanie postępowania należy złożyć do prokuratora.

Jeżeli prokurator uzna, że wniosek jest uzasadniony, postępowanie będzie kontynuowane. W przeciwnym razie prokurator jest zobowiązany odpowiedzieć na wniosek i skierować go wraz z aktami do rozpoznania przez sąd. Jeżeli sąd uwzględni wniosek, prokurator musi kontynuować postępowanie. W przeciwnym wypadku wniosek zostanie oddalony.

Postanowienie prokuratora o zastosowaniu środków alternatywnych wobec zwykłego postępowania karnego nie podlega zaskarżeniu.

Jeżeli w sprawie wniesiono akt oskarżenia, a prokurator umorzył następnie postępowanie, w pewnych okolicznościach ofierze występującej w charakterze oskarżyciela posiłkowego przysługuje prawo do podtrzymania oskarżenia. Jest to możliwe jedynie w przypadku, gdy ofiara przystąpiła już do postępowania w charakterze powoda cywilnego. Ofiara uzyska status oskarżyciela posiłkowego po oświadczeniu, że zamierza popierać oskarżenie.

Czy mogę uczestniczyć w procesie?

Ofiara przestępstwa ma prawo uczestniczyć w rozprawie. Ofiara zostanie wezwana do stawienia się przed sądem wyłącznie w przypadku konieczności złożenia zeznań w charakterze świadka. Ofiara ma obowiązek stawić się przed sądem na wezwanie tylko wówczas, gdy jest wzywana w charakterze świadka.

Jeżeli ofiara korzysta z usług wsparcia ofiar przestępstw, organizacja świadcząca takie usługi zostanie poinformowana o wyznaczonych terminach rozpraw.

Jeżeli ofiara złożyła już zeznania w trakcie przesłuchania przez adwokata strony przeciwnej w toku postępowania przygotowawczego, zostanie poinformowana o wyznaczeniu terminu rozprawy wyłącznie w przypadku, gdy wystąpiła z takim wnioskiem. Jeżeli ofiara przestępstwa występuje w charakterze powoda cywilnego, oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego, zostanie powiadomiona o wyznaczonych terminach rozpraw z należytyym wyprzedzeniem. Niezależnie od tego, czy rozprawa jest jawna, czy też odbywa się z wyłączeniem jawności, ofiara ma prawo wziąć w niej udział wspólnie z zaufaną osobą – adwokatem, członkiem organizacji udzielającej wsparcia ofiarom przestępstw lub inną osobą. Ofierze przestępstwa przysługuje prawo do zadawania pytań oskarżonemu, świadkom i biegłym, a także do przedstawienia swojego roszczenia dotyczącego wypłaty odszkodowania.

Ofiara występująca w charakterze powoda cywilnego może zrezygnować z udziału w rozprawie. Jeżeli jednak ofiara występująca w charakterze oskarżyciela prywatnego nie stawi się na rozprawie, sąd przyjmie niewzruszalne domniemanie, że ofiara nie jest już zainteresowana skazaniem sprawcy, i umorzy postępowanie.

Jeżeli ofiara nie włada językiem niemieckim (lub innym językiem urzędowym), przysługuje jej prawo do nieodpłatnego skorzystania z usług tłumacza ustnego w toku rozprawy.

Jaka jest moja rola w systemie wymiaru sprawiedliwości? Czy jestem na przykład: ofiarą przestępstwa, świadkiem, powodem cywilnym, oskarżycielem prywatnym?

Za ofiarę przestępstwa zostanie uznana osoba, która spełnia odpowiednie wymogi ustawowe. Status ofiary przestępstwa przysługuje następującym osobom:

- osobom, które w wyniku umyślnego przestępstwa padły ofiarą aktu przemocy lub groźby karalnej, oraz osobom, których integralność seksualna lub prawo do samostanowienia zostały naruszone lub wobec których dopuszczono się nadużycia stosunku zależności przy popełnieniu takiego przestępstwa;
- małżonkowi, zarejestrowanemu partnerowi, partnerowi życiowemu, krewnym w linii prostej, bratu lub siostrze lub innym osobom pozostającym na utrzymaniu osoby, która mogła stracić życie wskutek przestępstwa, lub innym członkom rodziny, którzy byli świadkami przestępstwa; oraz
- dowolnej innej osobie, która poniosła szkodę w wyniku przestępstwa lub której interesy prawne chronione przepisami prawa karnego mogły zostać w inny sposób naruszone.

Świadkiem jest osoba, która przekazała informacje mające znaczenie dla postępowania karnego. Decyzję w tym zakresie podejmuje funkcjonariusz policji i prokurator w toku postępowania przygotowawczego. W toku rozprawy decyzję tę podejmuje sąd.

Decyzję o tym, czy przystąpić do postępowania w charakterze powoda cywilnego, podejmuje ofiara.

Również decyzja w sprawie kontynuowania udziału w postępowaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego w przypadku odstąpienia od oskarżenia leży w gestii ofiary.

Jakie są moje prawa i obowiązki wynikające z tej roli?

W toku postępowania wszystkie organy muszą zapewnić poszanowanie godności osobistej ofiary przestępstwa oraz przysługującego jej prawa do ochrony prywatności. Prawa i interesy ofiary oraz jej szczególne potrzeby w zakresie ochrony muszą być w należyty sposób uwzględnione. Wszystkie ofiary muszą zostać poinformowane na jak najwcześniejszym etapie o przysługujących im prawach oraz o możliwości skorzystania ze wsparcia i otrzymania odszkodowania.

Na wniosek ofiara musi otrzymać potwierdzenie złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Każda ofiara przestępstwa jest uprawniona do korzystania z usług zastępstwa procesowego i porad prawnych. Usługi takie mogą być świadczone przez adwokata, organizację udzielającą wsparcia ofiarom przestępstw lub innego odpowiedniego pełnomocnika. Jeżeli ofiara jest uprawniona do korzystania z usług wsparcia ofiar przestępstw, osoba udzielająca jej pomocy prawnej będzie reprezentowała ją w postępowaniu.

Jeżeli ofiara nie spełnia przesłanek uzyskania pomocy prawnej, ale chce być reprezentowana przez adwokata w przypadku występowania w charakterze powoda cywilnego, może w pewnych okolicznościach wystąpić o przyznanie pomocy prawnej.

Osoba biorąca udział w postępowaniu w charakterze świadka może zostać zwolniona z obowiązku składania zeznań, gdyby musiała tym samym obciążyć członka swojej rodziny. Prawo takie nie przysługuje osobie dorosłej dochodzącej roszczeń odszkodowawczych w postępowaniu karnym w charakterze powoda cywilnego.

Świadek może odmówić udzielenia odpowiedzi na poszczególne pytania:

- jeżeli udzielenie odpowiedzi na pytanie byłoby upokarzające dla świadka lub naraziłoby jego lub członka jego rodziny na ryzyko poniesienia bezpośredniej i znaczącej straty finansowej;
- jeżeli odpowiedź odnosiłaby się do najbardziej osobistej sfery życia świadka lub innej osoby;
- jeżeli świadek uzna, że pytania dotyczące szczegółowego opisu przebiegu przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności są bezzasadne.

Świadek może jednak zostać zobowiązany do udzielenia odpowiedzi na te pytania, jeżeli jego zeznania będą miały szczególnie istotne znaczenie, biorąc pod uwagę przedmiot postępowania.

Jeżeli w przesłuchaniu uczestniczą inne osoby, przeprowadzający przesłuchanie mają obowiązek zadbać o nieujawnienie danych osobowych świadka. Świadek nie musi ujawniać swojego adresu zamieszkania. Może zamiast tego wskazać inny adres, pod którym właściwe organy będą mogły się z nim skontaktować.

Świadek jest uprawniony do zapoznania się z aktami sprawy w zakresie, w jakim dotyczą one jego interesów. Świadek może również wystąpić o sporządzenie kopii akt sprawy za odpowiednią opłatą. Jeśli ofiara otrzymała pomoc prawną lub jeśli wystąpiono o sporządzenie kopii ustaleń i opinii biegłych, organów publicznych, służb lub instytucji, kopie takich dokumentów wydaje się nieodpłatnie.

W przypadku zwolnienia sprawcy z zakładu karnego lub aresztu tymczasowego o fakcie tym powiadamia się osoby, które w wyniku popełnionego przez tego sprawcę umyślnego przestępstwa padły ofiarą aktu przemocy lub wobec których skierowano groźbę karalną, oraz osoby, których integralność seksualna lub prawo do samostanowienia zostały naruszone lub wobec których dopuszczono się nadużycia stosunku zależności przy popełnieniu takiego przestępstwa, a także ofiary wymagające szczególnego traktowania. Ofiary innego rodzaju przestępstw muszą złożyć wniosek, w którym oświadczą, że chciałyby zostać powiadomione o zwolnieniu sprawcy.

Ofiara musi zostać powiadomiona o umorzeniu i kontynuacji postępowania sądowego oraz o ewentualnym umorzeniu postępowania przygotowawczego przez prokuratora. Jeżeli rozważane są środki alternatywne wobec zwykłego postępowania karnego, ofiara musi otrzymać wyczerpujące informacje na temat przysługujących jej praw. Jeżeli postępowanie zostało umorzone przez prokuratora, ofiara może w pewnych okolicznościach wystąpić o jego kontynuowanie.

Jeżeli ofiara przestępstwa nie włada dostatecznie biegle językiem niemieckim lub jest głucha lub niema, przysługuje jej prawo do skorzystania z pomocy tłumacza ustnego lub pisemnego. Ofiara przestępstwa jest również uprawniona do udziału w przesłuchaniach prowadzonych przez adwokata strony przeciwnej, rekonstrukcjach przebiegu zdarzeń oraz rozprawach, w toku których może zadawać pytania i zgłaszać wnioski.

Czy mogę składać oświadczenia przed sądem lub przedstawiać dowody? Na jakich warunkach?

Ofiara przestępstwa jest uprawniona do składania oświadczeń dotyczących treści swoich zeznań lub innej formy swojego udziału w przesłuchaniu lub rozprawie. Ofiara może na przykład oświadczyć, że przystępuje do postępowania w charakterze powoda cywilnego i że zamierza dochodzić odszkodowania. Ofierze przestępstwa przysługuje prawo do zadawania pytań oskarżonemu, świadkom i biegłym.

Ofiara jest uprawniona do składania zeznań, jeżeli zostanie wezwana do stawienia się na przesłuchanie lub rozprawę.

Jeżeli ofiara występuje również w charakterze świadka, ma obowiązek stawić się na każde otrzymane wezwanie oraz przekazać zgodne z prawdą i wyczerpujące informacje.

Jakie informacje uzyskam w czasie procesu?

W trakcie rozprawy sądowej ofiara zostanie pouczona o przysługujących jej prawach na samym początku przesłuchania.

To do ofiary należy podjęcie decyzji, czy chce uczestniczyć w całej rozprawie.

Na zakończenie rozprawy sąd wyda orzeczenie. Ofiara może zapoznać się z treścią orzeczenia, pozostając na rozprawie do chwili jej zakończenia lub przeglądając akta sądowe.

Jeżeli ofiara przystąpiła do postępowania w charakterze powoda cywilnego, sąd jest również zobowiązany do rozstrzygnięcia jej roszczenia w wydanym orzeczeniu. Jeżeli sąd zasądzi odszkodowanie, orzeczenie jest uznawane za tytuł wykonawczy na gruncie prawa cywilnego, a ofiara może zwrócić się do rządu federalnego o wypłatę zaliczki na poczet kwoty odszkodowania. Wypłacenie zaliczki jest jednak możliwe wyłącznie w przypadku, gdy skazany nie będzie w stanie niezwłocznie wywiązać się z obowiązku wypłacenia odszkodowania ze względu na fakt odbywania kary (pozbawienia wolności).

Sąd może również nakazać oskarżonemu, aby zwrócił znajdujące się w jego posiadaniu składniki majątku będące własnością ofiary.

Czy będę mieć dostęp do akt sądowych?

Ofiara przestępstwa ma prawo wglądu do akt sprawy. Właściwe organy mogą odmówić ofierze wglądu do akt sprawy albo go ograniczyć wyłącznie w przypadku, gdyby mogło to negatywnie wpłynąć na przebieg postępowania przygotowawczego lub na treść zeznań składanych przez ofiarę w charakterze świadka.

Ostatnia aktualizacja: 02/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

3 - Moje prawa po zakończeniu procesu

Czy mogę zaskarżyć orzeczenie?

Co do zasady prawo do zaskarżenia orzeczenia przysługuje 1) powodowi cywilnemu, 2) oskarżycielowi posiłkowemu i 3) oskarżycielowi prywatnemu.

Dostępne są dwa rodzaje środków zaskarżenia: skarga o stwierdzenie nieważności (*Nichtigkeitsbeschwerde*) dotyczy kwestii zgodności postępowania i orzeczenia z prawem, natomiast apelacja (*Berufung*) służy zaskarżeniu orzeczenia w części, w jakiej dotyczy ono roszczeń wniesionych na gruncie prawa cywilnego. Ofiara przestępstwa występująca w charakterze oskarżyciela prywatnego może również zaskarżyć wymiar kary nałożonej na sprawcę. W przypadku uniewinnienia powodowie cywilni i oskarżyciele posiłkowi zostaną skierowani do sądów cywilnych, przed którymi będą mogli dochodzić swoich roszczeń odszkodowawczych.

Ofiara występująca w charakterze powoda cywilnego, oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego ma prawo do złożenia skargi o stwierdzenie nieważności orzeczenia w następujących przypadkach:

- jeżeli jej roszczenie cywilne zostało przekazane sądowi orzekającemu w sprawach cywilnych z uwagi na uniewinnienie oskarżonego i oczywiste jest, że oddalenie wniosku złożonego przez powoda w toku postępowania miało negatywny wpływ na wydane przez sąd orzeczenie w przedmiocie roszczenia cywilnego ofiary.

Ofiara przestępstwa biorąca udział w postępowaniu w charakterze powoda cywilnego lub oskarżyciela posiłkowego jest uprawniona do odwołania się, jeżeli:

- po skazaniu sprawcy sąd przekazał roszczenia powoda sądowi orzekającemu w sprawach cywilnych, mimo że roszczenia te mogły zostać rozpoznane przez sąd orzekający w sprawach karnych, ponieważ były zasadne i poparte odpowiednimi dowodami.

W postępowaniach przed sądem rejonowym (*Bezirksgericht*) oraz w postępowaniach przed sędzią sądu krajowego (*Landesgericht*) orzekającym w składzie jednoosobowym powodowie cywilni i oskarżyciele posiłkowi mogą zaskarżyć orzeczenie w przedmiocie roszczeń cywilnych nie tylko w przypadku, gdy roszczenia te zostały w całości przekazane sądom orzekającym w sprawach cywilnych, ale również w przypadku, gdy chcą zakwestionować wysokość ewentualnego zasądzonego odszkodowania/zadośćuczynienia.

Jeżeli powód posiada status oskarżyciela prywatnego w postępowaniu, dysponuje takimi samymi prawami do wnoszenia środków zaskarżenia co prokurator. W przypadku uniewinnienia oskarżonego ofiara przestępstwa może wnieść skargę o stwierdzenie nieważności orzeczenia. W postępowaniu przed sądem rejonowym i w postępowaniu przed sędzią sądu krajowego orzekającym w składzie jednoosobowym ofiara przestępstwa może również zaskarżyć okoliczności faktyczne ustalone w orzeczeniu, wnosząc apelację od orzeczenia w części dotyczącej winy oskarżonego. W przypadku skazania oskarżonego ofiara przestępstwa może się również

odwołać, jeżeli nie zgadza się z wymiarem nałożonej kary lub jeśli jej roszczenia cywilne zostały przekazane do rozpoznania przez sądy orzekające w sprawach cywilnych. Jeżeli ofiara przestępstwa nie była obecna na rozprawie w trakcie ogłaszania wyroku przez sąd, będzie musiała zapoznać się z aktami sprawy, aby dowiedzieć się, czy oskarżony został uznany winnym zarzucanych mu czynów. Wyrok musi zawierać uzasadnienie oraz musi zostać podpisany przez sędziego w terminie czterech tygodni. Jeżeli ofiara przestępstwa brała udział w postępowaniu w charakterze powoda cywilnego, oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego i wniosła apelację lub skargę o stwierdzenie nieważności orzeczenia w terminie trzech dni od daty jego ogłoszenia, musi otrzymać odpis orzeczenia. Można ubiegać się o pomoc prawną przy wniesieniu apelacji lub skargi o stwierdzenie nieważności. W razie konieczności taka pomoc może obejmować nieodpłatne usługi tłumaczeniowe. Sąd przyzna wnioskodawcy pomoc prawną, jeżeli konieczne jest ustanowienie zastępcy procesowego, a dochód uzyskiwany przez wnioskodawcę jest niewystarczający do pokrycia kosztów zastępstwa procesowego bez uszczerbku dla jego zdolności do pokrycia kosztów własnego utrzymania.

Jakie prawa przysługują mi po wydaniu wyroku?

Wszystkie ofiary mogą wystąpić z wnioskiem o powiadomienie ich o udzieleniu sprawcy pierwszej przepustki, o ucieczce sprawcy z zakładu karnego i jego ponownym ujęciu, a także o zbliżającym się lub niedawnym zwolnieniu sprawcy oraz o wszelkich warunkach, do których przestrzegania zobowiązano sprawcę w przypadku jego warunkowego zwolnienia z zakładu karnego.

Ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności i ofiary przestępstw z użyciem przemocy na tle seksualnym muszą zostać wysłuchane przed zatwierdzeniem decyzji o objęciu sprawcy dozorem elektronicznym, jeżeli zwróciły się z wnioskiem o powiadomienie ich o opuszczeniu zakładu karnego przez sprawcę lub o jego zwolnieniu. Ofiary takie należy również powiadomić o zatwierdzeniu decyzji o objęciu sprawcy dozorem elektronicznym. Są one uprawnione do korzystania z usług wsparcia ofiar przestępstw przy dochodzeniu tych praw.

W pozostałych przypadkach ofiary nie otrzymują żadnych innych informacji od właściwych organów po uprawomocnieniu się wyroku. Ofiara zachowuje jednak prawo do wglądu do akt sądowych w zakresie, w jakim akta te odnoszą się do jej interesów.

Czy mam prawo do ochrony po zakończeniu procesu? Przez jaki okres?

Po zakończeniu postępowania ofiara przestępstwa jest uprawniona do odbycia rozmowy podsumowującej z przedstawicielami organizacji, która udzielała jej usług wsparcia ofiar.

Ofiary przestępstw, które korzystały z usług wsparcia psychospołecznego w toku postępowania karnego, są również uprawnione do korzystania z takiego wsparcia w toku późniejszego postępowania cywilnego. Możliwość skorzystania z takiego wsparcia jest uzależniona od przedmiotu postępowania cywilnego powiązanego z danym postępowaniem karnym oraz od tego, czy zapewnienie takiego wsparcia jest konieczne do zabezpieczenia praw procesowych ofiary przestępstwa. Organizacja udzielająca wsparcia ofiarom przestępstw świadcząca stosowne usługi wsparcia oceni, czy w danym przypadku wspomniane warunki zostały spełnione. Ofiara może wnieść o przyznanie jej pomocy prawnej, aby mogła być reprezentowana w postępowaniu cywilnym przez adwokata. Tego rodzaju wsparcie zostanie przyznane najpóźniej do chwili zakończenia postępowania cywilnego.

Jakie informacje uzyskam, jeżeli sprawca zostanie skazany?

Ofiara może uzyskać informacje o wyniku postępowania i karze nałożonej na sprawcę, pozostając na sali rozpraw do chwili ogłoszenia wyroku albo zapoznając się z aktami sądowymi w późniejszym terminie.

Czy uzyskam informację o tym, że sprawca został zwolniony (w tym o wcześniejszym lub warunkowym zwolnieniu) lub że zbiegł z zakładu karnego?

Na wniosek ofiara zostanie bezzwłocznie poinformowana o ucieczce lub zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego, jak również o pierwszej przepustce udzielonej sprawcy. Ofiara zostanie również powiadomiona o ujęciu sprawcy,

który dopuścił się ucieczki. Zostanie ona również poinformowana o nałożeniu na sprawcę określonych obowiązków w chwili zwolnienia w celu ochrony ofiary.

Czy będę brać udział w wydaniu postanowienia o zwolnieniu lub warunkowym zwolnieniu? Czy mogę na przykład złożyć oświadczenie lub wnieść odwołanie?

Ofiara przestępstwa będzie mogła brać udział w wydaniu postanowienia o zwolnieniu lub warunkowym zwolnieniu sprawcy wyłącznie w wyjątkowych przypadkach. Wyłącznie ofiary przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności lub przestępstw z użyciem przemocy na tle seksualnym, które zwróciły się o powiadomienie ich o ucieczce lub zwolnieniu sprawcy z zakładu karnego, zostaną wysłuchane przed wydaniem postanowienia o objęciu sprawcy dozorem elektronicznym.

1. Powód cywilny

Aby uzyskać status powoda cywilnego, należy złożyć oświadczenie. W oświadczeniu należy precyzyjnie określić kwotę dochodzonego roszczenia, która ma zrekompensować szkodę poniesioną w rezultacie przestępstwa lub krzywdę wyrządzoną przestępstwem. W toku postępowania przygotowawczego oświadczenie składa się na policji lub w prokuraturze. Można je złożyć w formie pisemnej lub ustnej. W toku rozprawy oświadczenie należy złożyć przed zakończeniem postępowania dowodowego. Najpóźniej do tej chwili należy również oszacować kwotę dochodzonego roszczenia.

Ofierze występującej w charakterze powoda cywilnego przysługują następujące dodatkowe prawa:

- prawo do składania wniosków dowodowych mogących przyczynić się do skazania sprawcy lub potwierdzających zasadność roszczenia odszkodowawczego; prawo do bycia wezwanym na rozprawę; prawo do wniesienia zażalenia na postanowienie sądu o umorzeniu postępowania w sprawie; prawo do wniesienia apelacji na podstawie wniesionych roszczeń cywilnych.

2. Oskarżyciel posiłkowy

Aby uzyskać status oskarżyciela posiłkowego, ofiara musi mieć status powoda cywilnego lub przystąpić do postępowania w charakterze powoda cywilnego oraz złożyć oświadczenie o przystąpieniu do procesu w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Jeżeli sprawca jest osobą małoletnią, występowanie w charakterze oskarżyciela posiłkowego nie jest możliwe.

Ofiara może uzyskać status oskarżyciela posiłkowego, składając stosowne oświadczenie. Jeżeli prokurator odstąpi od oskarżenia w toku postępowania sądowego, ofiara przestępstwa musi złożyć takie oświadczenie niezwłocznie, w przypadku gdy została wezwana na rozprawę w sposób prawidłowy. Jeżeli ofiara przestępstwa nie stawi się na rozprawie pomimo otrzymania wezwania lub jeżeli nie złoży oświadczenia o przystąpieniu do procesu w charakterze oskarżyciela posiłkowego, sprawca zostanie uniewinniony.

Jeżeli prokurator odstąpi od oskarżenia poza rozprawą sądową lub jeżeli ofiara przestępstwa występująca w postępowaniu w charakterze powoda cywilnego nie została wezwana na rozprawę w sposób prawidłowy, sąd powiadomi ofiarę o tym fakcie. Ofierze przestępstwa przysługuje wówczas termin jednego miesiąca na złożenie oświadczenia o przystąpieniu do procesu w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

Jeżeli ofiara zdecyduje się popierać oskarżenie zamiast prokuratora, prokurator będzie miał prawo uzyskać dostęp do wszelkich informacji na temat przebiegu postępowania sądowego w dowolnym momencie i będzie mógł postanowić o ponownym przejęciu oskarżenia. Wówczas ofiara przestępstwa będzie mogła nadal uczestniczyć w postępowaniu w charakterze powoda cywilnego.

3. Oskarżyciel prywatny

Niektóre przestępstwa mniejszej wagi nie są ścigane przez prokuratora z urzędu, ale na wniosek samej ofiary przestępstwa. W takim przypadku postępowanie karne zostanie wszczęte jedynie wtedy, gdy ofiara przestępstwa wnieśli do sądu prywatny akt oskarżenia. Ofiara uzyska wówczas status oskarżyciela prywatnego.

Zasadniczo nie przeprowadza się w takim przypadku postępowania przygotowawczego, choć ofiary niektórych przestępstw z nienawiści w internecie (zniesławienie, oskarżenie o popełnienie czynu karalnego, co do którego zarzuty już oddalono jako bezpodstawne, znieważenie, jeżeli czyny te zostały popełnione przy wykorzystaniu

środków telekomunikacji lub systemu informatycznego) mogą złożyć do sądu wnioski o podjęcie czynności dochodzeniowych wobec sprawcy. Wniosek ten musi spełniać wymogi wniosku dowodowego.

Oskarżyciel prywatny musi sam udowodnić prawdziwość wszystkich zarzutów niezbędnych do wydania wyroku skazującego. Jeżeli oskarżony zostanie uniewinniony, oskarżyciel prywatny ponosi koszty postępowania. Wyjątek dotyczy ofiar przestępstw z nienawiści w Internecie: w postępowaniu karnym dotyczącym zniesławienia, oskarżenia o popełnienie czynu karalnego, co do którego zarzuty już oddalono, lub znieważenia, jeżeli czyny te zostały popełnione przy wykorzystaniu środków telekomunikacji lub systemu informatycznego, jeżeli takie postępowanie nie zakończy się wyrokiem skazującym, oskarżyciel prywatny lub ofiara, którzy złożyli wniosek o podjęcie czynności dochodzeniowych wobec sprawcy, mają obowiązek zwrotu kosztów tylko wówczas, gdy świadomie postawili fałszywe oskarżenie. Ten wyjątek od obowiązku zwrotu kosztów dotyczy jednak wyłącznie kosztów postępowania. Jeżeli postępowanie nie zakończy się wyrokiem skazującym, oskarżyciel prywatny ma obowiązek zwrócić oskarżonemu koszty obrony w postępowaniu głównym i apelacyjnym.

Przepisy dotyczące kosztów dla ofiar przestępstw z nienawiści w internecie obowiązują do 31 grudnia 2023 r. i zostaną poddane ocenie.

4. Usługi wsparcia ofiar przestępstw

Niektórym osobom przysługuje prawo do skorzystania z usług wsparcia psychospołecznego i prawnego dla ofiar przestępstw. Prawo takie przysługuje:

- osobom, które w wyniku umyślnego przestępstwa padły ofiarą aktu przemocy lub groźby karalnej, oraz osobom, których integralność seksualna została naruszona lub wobec których dopuszczono się nadużycia stosunku zależności przy popełnieniu takiego przestępstwa;
- bliskim członkom rodziny osoby, która straciła życie wskutek przestępstwa, lub członkom rodziny takiej osoby, którzy byli świadkami przestępstwa;
- ofiarom przestępstw o charakterze terrorystycznym;
- ofiarom typowych przestępstw z nienawiści w internecie. Obejmuje to uporczywe nękanie, długotrwałe prześladowanie za pośrednictwem środków telekomunikacji lub systemu informatycznego („cybermobbing”) oraz podżeganie. Obejmuje to również czyny zabronione takie jak: zniesławienie, oskarżenie o popełnienie czynu karalnego, co do którego zarzuty już oddalono jako bezpodstawne, znieważenie i pomówienie, jeżeli istnieją podstawy, by przypuszczać, że dany czyn został popełniony przy wykorzystaniu środków telekomunikacji lub systemu informatycznego;
- osobom małoletnim, które były świadkami aktów przemocy w swoim kręgu społecznym (przemoc w rodzinie, przemoc wobec dzieci).

Wsparcie dla ofiar musi być konieczne do ochrony praw ofiary. Zapewnia je ośrodek wsparcia dla ofiar. Ofiarom, które nie ukończyły 14. roku życia, których integralność seksualna mogła zostać naruszona, udziela się każdorazowo wsparcia psychospołecznego bez konieczności składania wniosku.

Wsparcie psychospołeczne obejmuje przygotowanie ofiary do postępowania i pomoc w radzeniu sobie z emocjami i stresem z tym związanym oraz wsparcie podczas przesłuchania przez policję i sąd; pomoc prawna obejmuje udzielenie porad prawnych i reprezentowanie ofiary przez adwokata. Podmioty świadczące pomoc prawną mogą również wystąpić o odszkodowanie w postępowaniu karnym (prawo przysługujące powodowi cywilnemu).

Świadczeniem usług wsparcia ofiar przestępstw zajmują się wyspecjalizowane organizacje (takie jak ośrodki ochrony dzieci, poradnie lub ośrodki interwencji). Korzystają one z usług prawników, którzy udzielają ich pracownikom pomocy prawnej i wsparcia psychospołecznego. Organizacje te zatrudniają pracowników socjalnych, psychologów lub specjalistów dysponujących porównywalnymi kwalifikacjami, którzy ukończyli dodatkowe – obowiązkowe – szkolenie prawnicze w zakresie postępowania karnego.

Koszty świadczenia usług wsparcia ofiar przestępstw pokrywa Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości.

■ Ostatnia aktualizacja: 02/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych

lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

4 - Odszkodowanie

W jaki sposób można dochodzić naprawienia szkody od sprawcy (np. w czasie procesu, w drodze dochodzenia roszczenia cywilnego, w postępowaniu adhezyjnym)?

Ofiary przestępstw mogą dochodzić roszczeń finansowych (np. roszczeń o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę lub uszczerbek na zdrowiu, roszczeń dotyczących pokrycia kosztów leczenia):

- wytaczając powództwo cywilne przeciwko sprawcy lub
- przystępując do postępowania karnego przeciwko oskarżonemu w charakterze powoda cywilnego.

Aby dochodzić swoich roszczeń w charakterze powoda cywilnego w postępowaniu karnym, należy złożyć oświadczenie, w którym należy określić konkretną kwotę roszczenia o odszkodowanie za szkodę powstałą w wyniku przestępstwa lub zadośćuczynienie za doznaną krzywdę lub uszczerbek na zdrowiu oraz wykazać zasadność tych roszczeń (co do podstawy i kwoty odszkodowania/zadośćuczynienia). Kolejnym warunkiem jest skazanie oskarżonego za wyrządzone szkody.

Ofiara przestępstwa powinna przystąpić do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego jak najszybciej (najlepiej w dniu złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa na policji). Po wniesieniu aktu oskarżenia do właściwego sądu oświadczenie można również zgłosić ustnie do protokołu przed właściwym prokuratorem lub złożyć na piśmie bez konieczności spełnienia jakichkolwiek wymogów formalnych. W toku rozprawy oświadczenie należy złożyć przed zakończeniem postępowania dowodowego. Najpóźniej do tej chwili należy również oszacować kwotę dochodzonego roszczenia.

Sąd zobowiązał sprawcę do wypłacenia mi odszkodowania/zadośćuczynienia. Jak mam skłonić sprawcę do wypłaty odszkodowania?

Jeżeli skazany nie wywiąże się z obowiązku wypłacenia zasądzonej sumy, wierzyciel – tj. ofiara przestępstwa, na rzecz której zasądzono wypłatę odszkodowania – może wszcząć postępowanie egzekucyjne z pomocą sądu. W tym celu należy zwrócić się do właściwego sądu rejonowego z pisemnym lub ustnym wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego (*Exekutionsantrag*). Roszczenie dotyczące wypłaty odszkodowania zasądzonego na mocy prawomocnego orzeczenia sądu należy zgłosić w terminie 30 lat. Po upływie tego okresu roszczenie ulegnie przedawnieniu.

Jeżeli sąd orzeknie zajęcie składników majątku skazanego na rzecz Skarbu Państwa, ofiara przestępstwa ma prawo dochodzić zaspokojenia przysługującego jej roszczenia ze składników majątku zajętych przez Skarb Państwa.

Jeżeli sprawca nie wypłaci mi odszkodowania, czy mogę uzyskać zaliczkę od Skarbu Państwa? Na jakich warunkach?

Zaliczka może zostać przyznana wyłącznie wówczas, gdy płatność nie mogła zostać zrealizowana z uwagi na odbywanie kary przez skazanego. Jest tak na przykład w sytuacji, gdy sprawca nie jest w stanie uzyskać żadnego dochodu, ponieważ odbywa karę pozbawienia wolności, lub gdy nie dysponuje żadnymi środkami finansowymi po zapłaceniu grzywny. Warunkiem otrzymania takiej zaliczki jest zasądzenie na rzecz powoda cywilnego odszkodowania z tytułu śmierci, doznania obrażeń fizycznych, poniesienia uszczerbku na zdrowiu lub poniesienia straty finansowej na mocy prawomocnego orzeczenia sądu. W niektórych przypadkach możliwość wypłacenia zaliczki jest wykluczona (np. w sytuacji, w której ofierze przysługuje prawo do pobierania innych płatności ze Skarbu Państwa, lub w sytuacji, gdy ofiara doznała obrażeń wskutek udziału w bójkę lub w rezultacie

rażącego niedbalstwa).

Wniosek o wypłatę zaliczki należy wnieść do właściwego sądu orzekającego w sprawach karnych.

Czy mam prawo do odszkodowania od państwa?

Ofiary przestępstw mogą otrzymać kompensatę od Skarbu Państwa, jeżeli:

- straciły możliwość wykonywania zawodu z powodu choroby lub konieczności podjęcia leczenia w następstwie przestępstwa itp., co w konsekwencji przełożyło się na obniżenie poziomu uzyskiwanego przez nie dochodu;
- musiały poddać się psychoterapii, wziąć udział w interwencji przeprowadzanej w sytuacji kryzysowej lub poddać się innej formie leczenia, aby poprawić stan swojego zdrowia;
- musiały poddać się leczeniu ortopedycznemu;
- doszło do uszkodzenia ich okularów lub protezy dentystycznej;
- musiały poddać się rehabilitacji;
- wymagają opieki (w takim przypadku dopuszcza się możliwość wypłacania świadczenia opiekuńczego);
- są niewidome (w takim przypadku dopuszcza się możliwość wypłacania świadczenia na rzecz osób niewidomych).

Od 31 maja 2009 r. ofiary przestępstw, które doznały poważnych obrażeń fizycznych, mogą otrzymać kompensatę z tytułu doznanej krzywdy w formie płatności ryczałtowej.

Żyjące osoby pozostające na utrzymaniu ofiar przestępstw otrzymują:

- odszkodowanie z tytułu utraconych świadczeń alimentacyjnych (jeżeli ofiara przestępstwa zmarła, a jej małżonek lub dzieci stracili wsparcie finansowe niezbędne do pokrycia ich kosztów utrzymania);
- opiekę terapeutyczną (np. fizjoterapię) i ortopedyczną;
- pokrycie kosztów pogrzebu do określonej kwoty maksymalnej.

Czy przysługuje mi odszkodowanie, jeżeli sprawca nie został skazany?

Jeżeli sprawca nie został skazany, ofiarę kieruje się do sądów orzekających w sprawach cywilnych, przed które będzie mogła wytoczyć powództwo odszkodowawcze.

Czy mam prawo do uzyskania doraźnej płatności w czasie oczekiwania na orzeczenie w sprawie odszkodowania?

Nie.

■ Ostatnia aktualizacja: 02/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

5 - Moje prawa do wsparcia i pomocy

Jestem ofiarą przestępstwa. Z kim mam się skontaktować, aby uzyskać wsparcie i pomoc?

Zgodnie z § 66 ust. 3 austriackiego kodeksu postępowania karnego (*Strafprozessordnung*, StPO) Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości zawarło umowy z odpowiednimi organizacjami o ugruntowanej pozycji, które po potwierdzeniu spełnienia przesłanek ustawowych udzielają wsparcia, o którym mowa w § 66b ust. 1 StPO.

Szczegółowe informacje o tych organizacjach można uzyskać z wykazu tych organizacji z podziałem na kraje związkowe. Organizacje udzielające wsparcia ofiarom przestępstw:

Infolinia wsparcia dla ofiar przestępstw

Federalny Urząd ds. Opieki Społecznej (*Sozialministeriumservice*): 0043 158831 oraz ogólna infolinia dla ofiar przestępstw: 0800 112 112 (lub europejski telefon zaufania dla ofiar: 116 006).

Czy wsparcie dla ofiar przestępstw jest udzielane bezpłatnie?

Tak.

Jakiego rodzaju wsparcie mogą otrzymać od organów państwowych?

Ofiary przestępstw są uprawnione do otrzymania kompensaty zgodnie z przepisami ustawy o wypłacaniu kompensaty na rzecz ofiar przestępstw (*Verbrechensopfergesetz*, VOG), austriacki federalny dziennik urzędowy (BGBl) nr 288/1972.

W przepisach VOG przewidziano taką samą procedurę dla wszystkich wnioskodawców (zarówno obywateli Austrii, jak i cudzoziemców). Procedura wypłaty kompensaty jest procedurą administracyjną, w toku której właściwy organ musi ustalić stan faktyczny danej sprawy oraz wydać decyzję w sprawie wsparcia będącego przedmiotem wniosku. Wnioskodawca jest zobowiązany do współpracy z właściwym organem w toku tej procedury oraz do przekazywania mu wymaganych informacji (w tym do celów ustalenia szkody).

Wnioski na podstawie VOG należy składać do Federalnego Urzędu ds. Opieki Społecznej, który jest również organem właściwym do ich rozpoznawania.

Jakiego rodzaju wsparcie mogą otrzymać od organizacji pozarządowych?

Prawo do skorzystania ze wsparcia psychospołecznego i pomocy prawnej przysługuje następującym osobom:

- ofiarom przestępstw z użyciem przemocy, przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, osobom, wobec których skierowano groźbę karalną, lub ofiarom, wobec których mogło dojść do nadużycia stosunku zależności przy popełnieniu umyślnego przestępstwa;
- małżonkowi, partnerowi życiowemu, krewnym pierwszego stopnia, rodzeństwu i innym osobom pozostającym na utrzymaniu osoby, która zmarła w rezultacie popełnienia przestępstwa, a także innym krewnym tej osoby, którzy byli świadkami jej śmierci;
- ofiarom przestępstw o charakterze terrorystycznym;
- ofiarom typowych przestępstw z nienawiści w internecie. Obejmuje to uporczywe nękanie, długotrwałe prześladowanie za pośrednictwem środków telekomunikacji lub systemu informatycznego („cybermobbing”) oraz podżeganie. Obejmuje to również czyny zabronione takie jak: zniesławienie, oskarżenie o popełnienie czynu karalnego, co do którego zarzuty już oddalono jako bezpodstawne, znieważenie i pomówienie, jeżeli istnieją podstawy, by przypuszczać, że dany czyn został popełniony przy wykorzystaniu środków telekomunikacji lub systemu informatycznego;
- osobom małoletnim, które były świadkami aktów przemocy w swoim kręgu społecznym (przemoc w rodzinie, przemoc wobec dzieci).

Na wniosek takiej ofiary należy jej zapewnić wsparcie psychospołeczne i pomoc prawną, o ile takie wsparcie i pomoc są konieczne do zabezpieczenia jej praw procesowych, uwzględniając – w jak największym stopniu – jej osobistą sytuację. Odpowiedzialność za ocenę, czy udzielenie tego rodzaju wsparcia jest w danym przypadku „konieczne”, spoczywa na samych organizacjach udzielających wsparcia ofiarom przestępstw. Ofiarom przestępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, które nie ukończyły 14. roku życia, zawsze przysługuje prawo do skorzystania ze wsparcia psychospołecznego.

WSPARCIE PSYCHOSPOŁECZNE

W ramach usług wsparcia psychospołecznego ofiary są przygotowywane na stres psychologiczny towarzyszący postępowaniu, otrzymują wsparcie w radzeniu sobie z doświadczeniami związanymi z przestępstwem (lęki,

rozpacz, żałoba lub gniew). Zostaje również wyznaczona osoba, która towarzyszy im w trakcie przesłuchań prowadzonych w postępowaniu przygotowawczym lub w trakcie procesu sądowego.

POMOC PRAWNA

Celem pomocy prawnej jest zapewnienie ofiarom przestępstw wsparcia w dochodzeniu przysługujących im praw w postępowaniu karnym. Jest to szczególnie przydatne i potrzebne w sytuacji, w której istnieją określone przesłanki świadczące o tym, że prawa ofiary przestępstwa mogą nie zostać w dostatecznym stopniu poszanowane w toku postępowania. Jeżeli ofiara przestępstwa doznała krzywdy lub poniosła szkodę wskutek przestępstwa, adwokat może wystąpić z roszczeniem o zadośćuczynienie (np. za doznany ból i cierpienie) w jej imieniu (jeżeli ofiara ma status powoda cywilnego w danym postępowaniu).

■ Ostatnia aktualizacja: 02/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.